

Sveavägen 57-59
Box 350, SE-101 26 Stockholm, Sweden

Riksförbundet för sexuellt likaberättigande
The Swedish federation for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Rights
Member of International Lesbian and Gay Association (ILGA)

Förbundskansli
+46 8 50 162 900
forbund@rfsl.se

Hivkansli
+46 8 50 162 905
hivkansli@rfsl.se

RFSL Media
+46 8 50 162 910
komut@rfsl.se
www.rfsl.se@rfsl.se

Fax
+46 8 30 47 30

Hemsida
www.rfsl.se

Ord som taggar- om HBT

Tänk efter – vad menar vi till exempel med ordet homosex? Är homosexuella i huvudsak män? Är en kvinna som lever med en annan kvinna omedelbart lesbisk? Vad ryms i begreppet transperson? Kan man använda ord som bög och flata? Hur verkar fördomar i det fördolda?

Vissa ord är kränkande för en grupp och för en annan inte alls. Det är viktigt att välja sina ord med omsorg. Ord har en oerhörd sprängkraft. Felaktigt använda begrepp eller ord skapar inte bara felsyftningar utan kan även spä på fördomar och stigmatiseringar.

Okej

Bisexuell

Person som kan bli kär, förälskad i och/eller sexuellt attraherad av en person oavsett om denne är man eller kvinna.

Butch

En oftast lesbisk kvinna som klär sig i traditionellt manliga kläder men som för den skull inte anser sig inta en mansroll.

Dragqueen/king

Person som leker med det kvinnliga/manliga könsuttrycket, på scen eller för att väcka uppmärksamhet. Är oftast inte en identitet. Dragkings är ofta mer politiska än dragqueens.

Femme

En lesbisk kvinna som klär sig traditionellt kvinnligt, hon kan sminka sig, bära kjol och ha höga klackar.

Gay

Används både om homosexuella män och kvinnor, men man menar oftast män.

HBT

Benämning av homosexuella, bis sexuella och transpersoner som grupp.

Heteronormativitet

Innebär att heterosexualitet och uttryck för heterosexualitet uppfattas som det normala, givna och förväntade. Därmed blir annan sexuell läggning eller könsidentitet betraktad som onormal och konstig.

HomO

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) utses av regeringen. Myndigheten skall arbeta mot homofobi, och verka för att diskriminering på grund av sexuell läggning inte skall förekomma på några områden av det svenska samhällslivet. Med diskriminering på grund av sexuell läggning menas en orättvis eller kränkande behandling som har samband med homo-, bi- eller heterosexuallitet.

Homofobi

En uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor.

Homosexuell

Person som kan bli kär, förälskad i och/eller sexuellt attraherad av någon av sitt eget kön.

Komma ut

Berätta för omgivningen om sin sexuella läggning. Kommer ut gör man inte bara en gång, utan det är en pågående process. Varje gång man träffar nya människor, börjar ett nytt jobb eller går på fest kan man behöva komma ut igen och igen... Komma ut är också en process för omgivningen. Även föräldrar måste komma ut som föräldrar till en homosexuell och så vidare.

Könsidentitet

Det kön/genus man själv väljer att identifiera sig som. De flesta väljer

det kön/genus som definierades på BB, men inte alla.

Könsuttryck

En persons uttrycksmedel för ett visst socialt kön, exempelvis kläder, kroppsspråk, smink och frisyra.

Intersexuell

Person som fötts med en, biologiskt sett, icke definierbar könstillhörighet. En äldre term är hermafrodit, ett ord som inte uppskattas av intersexuella.

Lesbisk

Homosexuell kvinna.

Män som har sex med män, MSM

MSM är en beteckning som också innefattar män som har sex med män utan att därför se sig som bi- eller homosexuella. Jo, de finns. Uttrycket används oftast när man talar om sexuellt överförbara sjukdomar.

Queer

Queer används idag av dem som inte vill anpassa sig till heteronormen. Queer är dels en akademisk forskningsposition där man studerar det "normala" i stället för det som avviker, dels är queer en aktivistisk motrörelse mot heteronormativitet inte bara behöver innehålla hbt-personer utan även heterosexuella. Queer vänder sig mot en normerande och normativt framställd heterosexuallitet. Med ett queert synsätt finns det inga normala och naturliga identiteter eftersom allt är konstruerat.

Queerfeminism

Queerfeminister anser att det finns fler maktordningar än feminismens könsmaktsordning, patriarkatet. Att de snäva roller som tillskrivs "kvinnor" och "män" är en produkt av heterosexismen. Man anser att det är omöjligt att bortse från heteronormativiteten när man ser på relationer mellan könen i samhället.

Samkönad relation

En samkönad relation är helt enkelt en relation mellan två personer av samma kön som kan vara homo- eller bisexuella. Uttrycket är mer korrekt att använda än till exempel en lesbisk relation om det handlar om två kvinnor. Man vet ju faktiskt inte hur kvinnorna definierar sin sexuella läggning. Likaså behöver inte en olikkönad relation vara heterosexuell. Mannen eller kvinnan kan vara bisexuell.

Sexuell läggning

Enligt svensk lagstiftning finns det tre sexuella läggningar; heterosexualitet, homosexualitet och bisexualitet

Transfobi

En uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på transpersoner som grupp eller individer. Ofta är det svårt att skilja på vad som är uttryck för

homofobi respektive transfobi. Ett exempel är när en heterosexuell man klädd som kvinna blir nedslagen och kallad böggjävvel.

Transgenderist

Kan användas som mer flytande begrepp bland annat om heltidstransvestiter och personer som definierar sig som det andra könet utan att följa klädnormen för det könet.

Transperson

Personer vars utseende eller identitet uttrycker ett annat kön än det som registrerades för dem vid födseln. Samlingsnamn på till exempel transvestiter och transsexuella. Transpersoner kan vara antingen hetero,-bi eller homosexuella.

Transsexuell

Person som upplever sig vara av "motsatt" kön jämfört med sitt biologiska kön. Är inte en sexuell läggning och benämns som transsexualism, inte transsexualitet.

Transvestit

Person som mer eller mindre ofta, helt eller delvis, klär sig i det "motsatta könets" kläder för att må bra. Det kan nog vara vanligare att män är transvestiter än att kvinnor är det, men det är ju också så att en "kvinna" på 1.90 är mer synlig än en "yngling" på 1.60.

Tänk först

Bög

Homosexuell man. Idag ett ok ord att använda, men har en tendens att bli skällsord. Används flitigt på bland annat skolgårdar då gärna sammankopplat med svordom som bögjävel. Bög missbrukas också gärna i av journalister som vill verka som de är modiga - begrepp som bög-festival, bög-gala osynliggör alla hbt-människor som inte är homosexuella män.

Böga

”Politiken bögar loss” ”Vågar vi böga?” Begreppet kan i originalbetydelsen översättas som ”våga vara bög”, ”våga kom ut”. Men ordet har kommit att användas på helt andra sätt i betydelsen att bara slappa och tillfredställa sina lustar. Exempelvis: ”skönt att vara ledig och bara böga runt.” Fundera på varför och i vilket sammanhang du använder begreppet. För att vara modern, hipp, trendig? Vill du beskriva män som har sex med män eller något helt annat?

Flata

Homosexuell kvinna. Precis som bög ett ord som ”tagits tillbaka” och gjorts till något positivt. Men det finns många kvinnor som känner ett stort motstånd mot uttrycket.

Transa

Slang för transvestit. Kan också vara ett verb, att transa. Dragqueens och dragkings kan också transa. Kan precis som bög och flata missbrukas som skällsord. Kan inte beteckna till exempel transsexuella eller alla transpersoner.

Se upp

De homosexuella

Användningen av ordet "de", som tydliggör utifrånperspektivet. Oftast fungerar det precis lika bra om man helt enkelt tar bort "de".

Fjollig

Används om män som har ett mer feminint könsuttryck än normen tillåter.

Homobrott, Homovåld

Låter som att orsaken till brottet är den homosexuelle själv när det egentligen handlar om ett hatbrott

som beror på förövarens homofobi. Även bisexuella och transpersoner drabbas av våld och andra hatbrott. Orden homofobi-brott eller hatbrott är att föredra. Men helst inga brott alls förstås.

Homolobbyn

Grupp som enligt dem som använder begreppet fått alldeles för stor makt. Kan jämföras med föreställningen om den judiska världskonspirationen. Se hjärnspöke.

Homorörelsen

Brukar syfta på RFSL, riksförbundet för sexuellt likaberättigande. Exkluderar fiffigt såväl bisexuella som transpersoner. Hbt-rörelse är ett bättre ord.

Homosexuell livsstil

Används flitigt av personer som ogillar homosexualitet och homosexuella. Vad den homosexuella livsstilen innebär är inte helt klarlagt. En gissning är att det handlar om festande bögar som har många partner. En annan variant av homosexuell livsstil är att bo på landet med sin partner och

ha många barn samt hund. En tredje är att ägna hela sommaren åt segling eller kanotpaddling.

Manhaftig

Används om kvinnor som har ett mer maskulint könsuttryck än normen tillåter. Ett annat ord är butch. Butch är till skillnad från manhaftig ett ord som lesbiska kvinnor använder om sig själva.

Transsexualitet

Existerar inte eftersom transsexualism inte är en sexuell läggning. Det är alltså inte korrekt att säga homo-, bi- och transsexuella eftersom man då antyder att det skulle finnas något sånt som transsexualitet och dessutom utelämnar man alla andra transpersoner.

Lebba

Förkortning av lesbisk kvinna. Låter det trevligt? Nej, det tycker inte de flesta lesbiska heller.

Fikus

En krukväxt.

Varning

Avvikande sexuell läggning

Synonymt med onormal. För många homo- och bisexuella är heterosexualitet en avvikande sexuell läggning. Men det skulle de aldrig säga högt eller skriva, eftersom de vet hur kränkta de själva blir när det används om dem.

Homosex-

Homosexfest, homosexäktenskap, homosexpredikan. Det mesta som handlar om hbt-personer kan beskrivas med ordet homosex. Och det gör det också. Homo är ett kortare ord och då slipper man blanda in sex. Heter det någonsin heterosexklubb, heterosexförlovning eller heterosextidning?

Sexuellt avvikande

Se avvikande sexuell läggning

Sexuellt beteende

Förväxlas ibland med sexuell läggning. Det är skillnad på beteende och läggning. Två heterosexuella personer kan ha samkönat sex med varandra, utan att vara homosexuella. En homosexuell person kan vara homosexuell utan att någonsin haft sex med någon av samma kön. Jämför ”På gaygalan utnämns årets homo – priset ges till en person med homosexuellt beteende som gjort något bra under året” med ”På gaygalan utnämns årets homo – priset ges till en homosexuell person som gjort något bra under året”

Tjejsex

Populär benämning på sex mellan kvinnor. Kan också användas för att förminska och ”gullifiera”.